

Голованова Наталя Вікторівна,
аспірантка кафедри політології та філософії,
Харківський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України,
м. Харків
ORCID 0000-0002-6729-2226

УДК 35:316.77:341.1/8

doi:10.34213/tp.19.02.10

ІСТОРИКО-ФІЛОСОФСЬКІ ЗАСАДИ СТВОРЕННЯ МОДЕЛІ НОВІТНЬОЇ (ЧУТЛИВОЇ) ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ЯК ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Розглянуто проблеми функціонування традиційної моделі публічного управління в Україні. Проаналізовано зміст національних цінностей, інтересів і цілей в інформаційній сфері. Наведено основні закони, що визначають медіа-простір та інформаційну політику держави новітніх років. Підкреслено, що засадами створення новітньої моделі є філософія Київської Русі та міжнародне право. Надано імплементацію базових цінностей у державотворенні України в генезі. Визначено важливість застосування в новітній час політики, заснованої на доказах, запровадження діалогу й риторики миру, ненасильства та людяності в суспільстві. Наведено факти співробітництва України та країн Європейського Союзу у сфері комунікацій. Наголошено на істотному впливі особливостей глобального медіа-простору та новітньої реальності на принципи інформаційної політики. Запропоновано основні підходи новітньої (чутливої) інформаційної політики в Україні.

Ключові слова: національні цінності, національна пам'ять, консенсус, мовлення громад, ландшафт загрози, джерела "м'якого" права, етнічний лобізм.

Постановка проблеми. Розвинені країни керуються підходами нового публічного менеджменту, чутливого урядування (Good Governance) і новітніми концепціями публічного управління. В Україні превалює традиційна модель публічного управління. Вона характерна для підходів у публічному управлінні в цілому і зокрема в інформаційній політиці держави. Це "державоцентристська" модель. Вона базується на ієрархії владної вертикалі, системі "начальник – підлеглий", посадових інструкціях і формалізованому підході до змісту праці, поділі праці та спеціалізації; працівник системи не може виявити професійної ініціативи через обмеження посадових інструкцій, унаслідок чого досвід і результати праці певного загалу спеціалістів застосовуються не повною мірою, отримує втілення таке явище, як "війна статусів", коли поза межами офіційної роботи людина самореалізована й соціально ідентифікована як лідер напрямку, а в межах офіційної посади є лише формальним виконавцем завдань, визначених вертикаллю. Це призводить також до таких негативних проявів, як призначення на посади некомпетентних осіб, усе вирішують приховані корупційні мотиви, як за радянських часів, і до взаємозалежності політичних і адміністративних посад. При цьому є низькою взаємодія органів влади з громадою через недостатню прозорість роботи органів влади, забюрократизовані процедури та низький рівень довіри громадян до таких процедур і до багатьох представників влади, тому не є розвинутими форми обговорення і прийняття рішень.

Традиційне державне управління передбачає, що бюрократи є найбільш кваліфікованими й належно працюють, закони діють якнайкраще. Але в Україні маємо іншу ситуацію.

Агресивне зовнішнє середовище висунуло 2014–2019 рр. перед Україною, насамперед перед інформаційною політикою держави, нові загрозливі виклики. І вади традиційної моделі публічного управління, посилені тим, що вони додатково викривлено імплементуються, демонструють необхідність трансформації таких підходів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання інформаційної політики, національної безпеки досліджують Е. Афонін, А. Величко, І. Волощук, П. Гай-Нижник, В. Горбулін, Б. Демидов, В. Дзюндзюк, А. Залізник, О. Карпенко, А. Качинський, В. Корженко, О. Котуков, О. Крутій, І. Краснодемська, І. Кресіна, О. Крюков, В. Ліпкан, О. Майбарода, В. Манілов, Ю. Мельник, І. Новицький, С. Пірожков, Н. Плахотнюк, Г. Почепцов, Пухкал, І. Рейтерович, В. Сичова, І. Саісаренко, В. Солових, С. Телешун, Ю. Фігурний, С. Хаджирадєва, А. Хашиєва, О. Чирков, А. Чупрій та ін. Природу національного інтересу як такого й цінності в інформаційній сфері вивчають дослідники А. Абу-Лутолд, П. Адамс, Дж. Аркілла, Д. Барбер, З. Бауман, У. Бек, Д. Белл, П. Бергер, Д. Блеквелл, Ж. Бодріяр, М. Бугайські, М. Вебер, А. Ган, Е. Гідденс, Б. Гогвуд, Р. Дарендорф, К. Девідсон, Ж. Дельоз, Ж. Деррида, М. Дефлюєр, Ф. Дін, Дж. Дьюї, Г. Зиммель, А. Іригарей, О. Йенсен, М. Кастельс, Р. Кордрі, Р. Куденхов-Калергі, П. Лазарсфельд, Ж. Лакан, Дж. Лакофф, Г. Ласвелл, Ч. Лерчі, А. Лефєвр, С. Леш, Т. Люк, Г. Маклюєн, Г. Моргентгау, Дж. Най, Я. Річард, Р. Робертсон, Д. Ронфелдт, А. Саїд, А. Спінеллі, Дж. Стейн, Р. Стултс, М. Ферстоун, Д. Фолкхаймер, М. Фуко, Р. Шафранський, Р. Швед, К. Шором та ін.

У системі забезпечення національної безпеки держави американські військові дослідники Я. Річард та Д. Барбер розглядають таку триаду:

- національні цінності в інформаційній сфері;
- національні інтереси в інформаційній сфері;
- національні цілі в інформаційній сфері.

Згідно з Доктриною інформаційної безпеки України, національні інтереси України в інформаційній сфері полягають у такому: дотриманні конституційних прав і свобод людини, можливості отримати інформацію, збереженні та зміцненні цінностей; представлєнні України в міжнародному середовищі й інформуванні українських громадян щодо державної інформаційної політики; розвитку сучасних інформаційних технологій; захисті інформаційних ресурсів [14].

Об'єктами національних інтересів в інформаційній сфері є інформація, інформаційна інфраструктура і статус суб'єкта в інформаційній сфері. Інформаційну політику держави спрямовано на реалізацію й виживання окремої особи, суспільства та держави. Для держави в цілому це означає її безпеку, економічне процвітання, розвиток суспільства і гармонійне існування країни у світовому контексті.

Важливим є ціннісне наповнення інформаційної політики. Його чинять, як вважають Ч. Лерчі та А. Саїд, окремі громадяни, суспільство, держава, соціально зацікавлені групи та уряд [19, с. 11]. На базі цінностей формуються пріоритети інформаційної політики. Формування пріоритетів повинно мати системний характер. М. Вебер вважає, що систему цінностей визначає перелік історична епоха [2, с. 64].

Б. Гогвуд та А. Ган розглядають національні цінності як переконання, мораль, стандарти та інші конкретні орієнтири, які впливають на формування політики на всіх рівнях, бо творять контексти стримування, впливу, спонукання до прийняття учасниками процесу тих чи інших рішень [4, с. 160].

Згідно з працею В. Горбуліна та А. Качинського, ціннісним ядром, що консолідує суспільство, є національна безпека, духовні надбання, добробут, міжнародні зв'язки, патріотизм і соціальна справедливість [6, с. 107].

Метою статті є з'ясування напрямів і принципів новітньої інформаційної політики України як європейської держави в умовах сучасних загроз.

Виклад основного матеріалу. Основними законами, що визначають медіа-простір та інформаційну політику держави новітніх років, є Конституція України; закони України “Про запобігання корупції”, “Про доступ до публічної інформації”, “Про захист персональних даних”, “Про звернення громадян”, “Про кінематографію”, “Про інформацію”, “Про захист суспільної моралі”, “Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки”, “Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прозорості власності засобів масової інформації та реалізації принципів державної політики у сфері телебачення і радіомовлення”, “Про телебачення і радіомовлення”, “Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення”, “Про Суспільне телебачення і радіомовлення України”, “Про рекламу”, “Про телекомунікації”, “Про засади державної мовної політики”, “Про радіочастотний ресурс України”, “Про державну службу”, “Про вибори народних депутатів України”, “Про вибори Президента України”, “Про місцеві вибори”, “Про авторське право і суміжні права” та ін.

Цими законами визначені основні підходи та принципи інформаційної публічної політики. Але, по-перше, термін “публічна політика”, а не “державна політика” в органах влади України практично не вживається. По-друге, преважує одноосібне прийняття рішень, від цього процесу значною мірою усуваються експерти та фахівці. По-третє, політична відповідальність підмінюється заполітизованистю й миттєво-зумовленими підходами, а це призводить до того, що актуальність змісту рішень часто стає ситуативно-нетривалою, і зміст рішень – маргінальним.

Щодо моделі ефективного врядування (New Public Governance, Good Governance) та відповідно потенційних підходів новітньої інформаційної політики, то вона передбачає: партнерський характер процесу ухвалення рішень, розподілену відповідальність, скоординовані й інтегровані цілі та завдання, процес як критерій успіху, чутливість як ключовий атрибут, взаємовідповідальність, відкритість, підзаконність, партнерство, діалог, керіваність, взаємодовіру, розмаїття мов, зорієнтованість на консенсус, орієнтири на мережі, інтеракції, взаємодію, колективні дії, сталий розвиток. Якщо в країнах Євросоюзу ці принципи успішно імплементуються, то Україна лише на шляху до них [16, с. 115–119].

Ефективне урядування, новітня інформаційна політика є передбачуваними та свідомими. Але для цього потрібна ментальна революція, що означає підйом культури мислення, етичної культури громадян, їхньої освіти, реформування самих підвалин ставлення до співгромадянина як такого з боку посадових осіб, подолання олігархічних механізмів регулювання соціально-економічної, гуманітарної, політичної та інформаційної сфер.

З огляду на те, що факт, істина – поняття відносні, а підходи створюються людиною, на наш погляд, важливо відразу обумовити матрицю понять та ідей.

Матрицю понять та ідей визначимо як антропоцентричну, тобто за основу приймемо те, що людина є центром Всесвіту і метою всіх подій, що вона замислена та створена Богом за Його образом та подобою.

Першоджерелами й першими законодавцями стали давні священні книги: Біблія (XV ст. до н. е. – I ст. н. е.), Танах, Коран, Тріпітака (Палійський канон), Веди, У-Цзин, Дао цзан і Чжуан-цзи.

В епоху Київської Русі було закладено підвалини української філософії. Було засвоєно і творчо пристосовано до руської дійсності елементи візантійської, а через неї грецької та східної філософської культури (концепції Г. Шпета та Д. Чижевського, М. Грушевського, В. Горського). Писемна спадщина Київської Русі містить “вагому філософськи значущу кількість ідей, що утворюють у суспільстві філософську культуру цієї доби, закладаючи ґрунт для формування певного стилю мислення, способу світосприйняття, що визначає індивідуальне обличчя вітчизняної філософії упродовж подальшої духовної історії” [7, с. 40–102; 8]. Особливостями філософії Київської Русі по праву стали: синкретизм; різноманітність підходів і поліфонія; кордоцентризм і любомудріє; києвоцентризм; ерусалимоцентризм і подорож [5, с. 14–65; 7, с. 67–125; 9, с. 144–160; 12, с. 239–245].

Ерусалимоцентризм був водночас і теоцентризмом, теоцентричною моделлю світу. Про це свідчать перекладна література, хронографи, замовляння, пам’ятки писемності, як-от “Житіє і ходіння Данила, Руської землі ігумена” – “забажав бачити святий град Єрусалим і землю обітовану”. Єрусалим – це прах Ісуса; “ворота в небеса”; “місце паломництва”; символ віри, духовне джерело.

Кордоцентризм яскраво виражено у “Сказанні про Бориса та Гліба”. За свідченням Ізмаїла Срезневського, слово “серце” зустрічається у “Сказанні” 23 рази. Серце – це середина, глибина, внутрішність; один з органів тіла; дух, душа, зосередження життєвих сил людини; думка; почуття; бажання [7, с. 116–123].

Слов’яни – нащадки індоєвропейців (індоєвропейці, ідея праукраїнців, епоха бронзи, Веди, Авеста, “Рукопис Войнич”, “Велесова книга”, “Вирій” і “Пекло”, життя і смерть, ідея безсмертя) [5, с. 6–14; 13, с. 9–16].

Індоєвропейські традиції в духовній культурі: міфологія була засадовою; міфи є історичними оповідями, формулюють зразки і норми поведінки; сакральні числа – 2, 3, 4, 7, 12; бінарний принцип; ототожнення світу з деревом. За гіпотезою Ж. Дюмізея, потрійна класифікація Космосу найбільш характерна саме для індоєвропейського світу. За В. Іллічем-Світlichem, в індоєвропейській прамові були запозичення з семітських мов, отже індоєвропейці межували з семітами. Найвидатніші твори та переклади часів Київської Русі закладають підвалини сучасного світогляду українців. Це “Слово про закон і благодать” Іларіона, “Ізборник Святослава 1073 р.” та ін.

У праці М. Костомарова “Дві руських народності” відведено досить помітне місце київській темі. М. Костомаров вважав, що Київ за своїм антиценітралістським духовним наповненням просто не міг стати столицею централізованої держави. Багато і плідно працювали в цьому напрямі лідер Старої громади професор В. Антонович і його вчитель М. Максимович.

Скасування магдебурзького права українських міст, литовського права для української русифікованої і полонізованої шляхти було прелюдією до виникнення українського питання, у якому київське питання ставало центральною темою, темою відродження національних ідей української еліти нового часу [3, с. 80–98].

Незалежність дала новий імпульс розробленню української національної та, зокрема, київської ідеї. Українська національна ідея пройшла шлях кількох трансформацій, від періоду київського універсалізму, крізь період українського руху до звуження української ідеї й сприйняття Києва як центру.

Ілюстрацією розуміння важливості київської духовної проблеми є активна будівельна діяльність київської державної адміністрації протягом останніх років. Відродження таких святинь, як Михайлівський і Успенський собори, а також церкви Успіння Богородиці Пирогощі є фактом надзвичайного духовного і виховного значення для сучасної України, створює виразний образ Вічного міста. Не менш важливе і вирішення топонімічних проблем Києва.

На початку 1990-х рр. Київ став національним центром Міжнародної асоціації українців світу.

Саме Київ як столиця є центром, який цементує єдність держави і забезпечує гармонійне співіснування регіонів України, надає ментальному полю, медіа-простору країни національних духовних і естетичних властивостей, притаманних найкращим особистостям і втіленим у найкращі зразки науки і мистецтва. Прогностично саме Київ здатний бути зразком підходів новітнього, ефективного врядування, зокрема виваженої регіональної політики. Києвоцентризм і єрусалимоцентризм як дві праоснови східнослов'янського світу з давніх давен мають не просто досвід у часі, вони довели свою трансцендентальність і сакральність, вічність, надпросторовість.

Глобальний медіа-простір надає новій реальності (інформаційному суспільству) нових рис, адже “його особливості – віртуальність, множинність смислів і мультипарадигмальність, гіпер- (полі-, макро-, мульти-) текстуальність, анонімність (відчуження від авторства), інтерактивність, міфологічність, нестабільність (турбулентність), агресивність, стресогенність (афективність, тривогогенність), висока маніпулятивна спроможність та деякі інші – дають підстави говорити про нього як про агресивне, здатне чинити явний і прихований психологічний тиск на тих, хто перебуває у сфері його впливу. За певних умов у ньому можуть активуватися чинники, що можуть руйнувати окремі його структури і/або ініціювати їх саморуйнування” [17, с. 187].

За ідеями Б. Андерсона, “новий світовий порядок” ґрунтувався на “уявлених спільнотах”. Постмодерні “неосвітові порядки”, згідно з ідеями Т. Льюка, є прикладами віртуальних спільнот. Відбувається перехід від “реальної політики”, яку здійснювали нації-держави в “історичному просторі”, до гіперреальної політики, яку втілюють під- і понаднаціональні колективні актори в постісторичному “кіберпросторі”. За З. Бауманом, починає діяти стрижнева суперечність між “системністю” та “непередбачуваністю”, спостерігається суміш культур, поліетнічність [17, с. 25–31, 42–46, 66–68].

Прогнози свідчення про вплив Космосу та штучного інтелекту на людину (теорії С. Вайнберга, Ф. Дайсона, М. Тегмарка тощо) також суттєво трансформують поняття медіа-простору й надають важливості когнітивному підходу (Д. Блеквелл, К. Девідсон, Ф. Дін, Р. Кордрі) [18; 22, с. 11–19].

Зазначені закономірності повною мірою відбиваються і в азіяському, і в європейському інформаційному медіа-просторі, зокрема у просторі “Україна – ЄС”. Генезу європейської єдності втілено у творах П. Дюбуа, Д. Аліґ'єрі, М. де Бетюн, В. Пенна, Дж. Бейлєрса, Ш. Сен-П'єра. Концепціями євроінтеграції стали федералізм, функціоналізм, неофункціоналізм, трансакціоналізм, теорія інтерговернменталізму. Основоположником нової концепції миру є І. Кант.

Основні витоки інтеграції по-європейськи: упорядкований індивідуалізм, сформований римським правом; особиста свобода; специфічний характер господарювання; суперечність між приватною власністю та партикуляризмом; колективне управління; об'єднальний фактор європейської ідентичності; політична система – “картель еліт” (Р. Дарендорф); ставка на науку і технології.

В Угоді про асоціацію Європейський Союз та Україна заявили про взаємну повагу до спільних цінностей, серед яких особливо важливі: демократичні принципи; верховенство права; ефективне управління; права людини; засадничі свободи. Також це розмаїття європейських культур, толерантність, свобода особистості, вирішення проблем (ксенофобія, національні меншини, нетерпимість, навколишнє середовище, наркотики, злочинність, зовнішня агресія тощо), підтримка реформ.

Діяльність Ради Європи, членом якої Україна стала після приєднання до Статуту Ради Європи (РЄ) 9 листопада 1995 р., включає розвиток міжнародно-правового регулювання інформаційної сфери [6, с. 172, 195–202].

Серед найбільш важливих спільних проєктів у межах Рамкової програми співробітництва України з РЄ та ЄС 2014–2017 рр. є проєкт “Свобода медіа в Україні”. 2014–2017 рр. регуляторами в Україні упроваджено дії щодо: надання телерадіоорганізаціями та провайдерами програмної послуги інформації про структуру медіа-власності (прозорість медіа-власності); мовлення територіальних громад; суспільного мовлення; цифрового мовлення; заходів із питань інформаційної безпеки.

Мовлення громад діє на базі громадянського суспільства та участі суспільства. На цих засадах працює мовлення територіальних громад у Європі, де воно з'явилося у 1980-х рр. і зараз найбільш представлене в Данії, Франції, Італії, Нідерландах і Сполученому Королівстві, є в Чехії, Естонії, Литві, Польщі й Румунії [15, с. 3–6].

Суспільні ЗМІ відіграють особливу роль з точки зору реалізації права на пошук, отримання інформації та надання різноманітного та високоякісного контенту. Упровадження та розвиток цифрового телебачення в Албанії, Сербії, Румунії, Хорватії, Боснії та Герцеговині, Польщі, Молдові, Киргизстані, Таджикистані та Узбекистані це підтверджує [11, с. 46–50].

Найбільші загрози щодо інформаційної безпеки до 2019 р. такі: надмірна залежність від ускладненості й чутливості (ненадійності) зв'язку; дії злочинних синдикатів; втрата довіри до інформації; проблема дотримання законодавчих норм [20]. В умовах сучасних загроз особливо значення набуває етнічний лобізм, який стає інструментом нарощування “м'якої сили” України. Разом із тим дослідники відзначають наявність тенденції прагнення громадян не до безпеки, а до свободи. При цьому заходи безпеки виявляються одночасно факторами обмеження свободи громадян [15].

За умов багатоконтекстності й сучасних викликів важливими інструментами створення новітньої інформаційної політики вбачаються міжособистісний діалог, всеукраїнський діалог, всеєвропейський діалог, всесвітній діалог і політика, заснована на доказах.

Згідно з Дж. Стокером та М. Евансом доказова політика застосовує методи та результати різних соціальних наук, природничо-наукове мислення, є прагматичною. Вона довела свою актуальність, будучи застосованою новим лейбористським урядом Великобританії, бо зосередила увагу на твердому

підґрунті наукових знань. На думку С. Натлі, І. Уолтер та Х. Дейвіс, ініціативи, що базуються на фактичних засадах, можуть відігравати вирішальну роль у процесі політики. За Р. Паусоном, важливим є об'єднання політиків і практиків у неформальний простір [21].

У квітні 2019 р. в Укрінформі презентовано наукову монографію Е. Афоніна та А. Мартинова “Українське диво. Від депресії до соціального оптимізму”, у якій наведено результати історико-соціологічних досліджень українських вчених 1992–2018 рр. (текст і таблиці [1, с. 245–251]).

Почесний професор університету Париж-V ім. Рене Декарта (Сорбонна) Мішель Маффесолі в рецензії до монографії, зокрема, написав (*пер. з фр. – Н. Г.*): “...Україна безперечно переживає складний, нелінійний і здебільшого непередбачуваний процес соціальної трансформації. ...що насправді призведе до стрімкого зростання кількості “автономних” українців і, отже, до радикальної зміни для кращого соціального середовища”.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших досліджень. На порядку денному щодо формування новітньої – чутливої – інформаційної політики України як європейської держави стоять:

- універсальне міжнародно-правове регулювання медіа-простору;
- забезпечення якісного контенту телерадіопрограм, залучення до участі в передачах вчених, фахівців, експертів, дотримання кодексу мовлення, надавання переваг у частині ретрансляції програмам суспільного мовлення;
- усунення стереотипів; риторика миру й людяності, запровадження політики ненасильства в суспільстві, зшивання країни; орієнтація на консенсус; всеукраїнський, всеєвропейський і всесвітній діалог;
- розвиток перекладацької діяльності та включення до Переліку адаптованих для трансляції в Україні телерадіопрограм, фільмів країн Євросоюзу та азіатських країн світу;
- розвиток культурно-освітнього простору як частки соціального простору медіа-простору України епохи метамодерну і популяризація вивчення кожним українцем власної історії, в ідеалі – всезагальної гуманітарної освіти; визнання за університетами та академіями статусу центрів знань і джерел інноваційних ідей у суспільстві;
- запровадження на практиці принципів New Public Governance, Good Governance, приборкання тоталітарних методів і підходів в інформаційній політиці, упровадження суб'єктно-суб'єктисних суспільних відносин, перехід від павутиння ієрархічних зв'язків до мережива взаємозв'язків і влади творчості;
- звернення до національної пам'яті, до філософських ідей Київської Русі, до ідей подорожі, кордоцентризму й відкритості;
- увага до контексту подій, текстів, тверджень; врахування ідей і думок одинаків (дослідників зі специфічним стилем роботи в умовах усамітнення та унезаалежнення); залучення методів лінгвістики, нейронаук, штучного інтелекту, підходів постнекласичних наук;
- подолання захопленості законотворчістю;
- визнання істини як підвалини гуманістичного світогляду.

Список використаних джерел

1. Афонін Е., Мартинов А. Українське диво. Від депресії до соціального оптимізму : монографія. Київ : ВД “Києво-Могилянська академія”, 2019. 264 с. (Відкрита дослідницька концепція, вип. 18).
2. Вебер М. Избранное. Образ общества : пер. с нем. М. : Юристъ, 1994. 704 с.

3. Гирич І. Боротьба за Київ як ключове питання української ідеї. *Україна. Наука і культура*. Київ, 2005. Вип. 33. 382 с.
4. Гогвуд Б., Ган Л. Аналіз політики для реального світу / пер. з англ. А. Олійник; наук. ред. пер. В. Тертичка. Київ: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2004. 396 с.
5. Горбач Н. Специфіка української філософії. Львів: Каменяр, 2006. 216 с.
6. Горбулін В., Качинський А. Засади національної безпеки України. Київ: Інтер-технологія, 2009. 272 с.
7. Горський В. Біля джерел. Київ: ВД "Києво-Могилянська академія", 2006. 262 с.
8. Дзюба І. Нагнітання мороку. Від чорносотенців початку ХХ століття до українофобів початку століття ХХІ. Київ: ВД "Києво-Могилянська академія", 2011. 451 с.
9. История Киева. Т. 1 / за ред. І. Артеменка та ін. Київ: Наук. думка, 1982. 408 с.
10. Інтеграція України в європейське інформаційне суспільство: виклики та завдання / упорядкув. і заг. ред. Пазюк А. В. Київ, 2014. URL: <https://rm.coe.int/1680599369/>.
11. Баклі С. Мовлення громад в Україні: можливості для розвитку: аналіт. звіт. Київ, 2016. URL: <https://rm.coe.int/16806a6732/>.
12. Полонська-Василенко Н. Історія України. Т. 1. Київ: Либідь, 2002. 592 с.
13. Попович М. Нарис історії культури України. Київ: АртЕк, 1999. С. 70–522.
14. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року "Про Доктрину інформаційної безпеки України": Указ Президента України № 47/2017 від 25 лют. 2017 р. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/472017-21374/>.
15. Регуляторні повноваження Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення. Європейський досвід. *Матеріали експертного семінару, 25-27.05.2017 р., спільна програма Європейського Союзу та ради Європи "Зміцнення інформаційного суспільства в Україні"*. Київ, 2015. 60 с.
16. "Публічна політика" / Телешун С. О., Ситник С. В., Рейтерович І. В., Пухкал О. Г. Київ: НАДУ, 2016. 340 с.
17. Фезерстоун М. "Глобальні модерності" /за ред. М. Фезерстоуна, С. Леша та Р. Робертсона. Київ: Ніка-Центр, 2013. 400 с. (Зміна парадигми).
18. Blackwell J. Leverage the Cognitive Domain of War / September 2012. URL: <http://www.css.ethz.ch/en/services/digital-library/articles/article.html/153109/pdf>.
19. Lerche Ch., Said A. Politics Concepts of International in Global Perspective. USA. 1979. 336 p.
20. Olavsrud T. 9 biggest information security threats through 2019. 2017. URL: <https://www.itworld.com/article/3185725/9-biggest-information-security-threats-through-2019.html>.
21. Sugitani K. Can Evidence-based Policy Contribute to Correcting Overreaction? Considering Democracy and Rationalized Policy Making. 2018. URL: <http://www.ippapublicpolicy.org/file/paper/5b1a883da2cf3.pdf>.
22. Tegmark M. The Mathematical Universe. October 2007. URL: <https://arxiv.org/pdf/0704.0646.pdf>.

References

1. Afonin, E., Martynov, A. (2019). *Ukrainske dyvo. Vid depresii do sotsialnoho optymizmu [Ukrainian miracle. From depression to social optimism]*. Kyiv: Kyievo-Mohylianska Akademiia [in Ukrainian].
2. Veber, M. (1994). *Yzbrannoє. Obraz obshchestva [Image of society]*. Moscow: Yuryst [in Ukrainian].
3. Hyrych, I. (2005). *Borotba za Kyiv yak kliuchove pytannia ukrainskoi idei [The struggle for Kyiv as a key issue of the Ukrainian idea]*. *Ukraina. Nauka i kultura. Issue 33*. Kyiv. [in Ukrainian].
4. Hohvud, B., Han, L. (2004). *Analiz polityky dlia realnoho svitu [Analysis of policy for the real world]* Kyiv: Osnovy [in Ukrainian].
5. Horbach, N. (2006). *Spetsyfika ukrainskoi filosofii [Specificity of Ukrainian Philosophy]*. Lviv: Kameniar [in Ukrainian].
6. Horbuin, V., Kachynskiy A. (2009). *Zasady natsionalnoi bezpeky Ukrainy [Principles of National Security of Ukraine]*. Kyiv: Inter-tekhnohiiia [in Ukrainian].
7. Horskyi, V. (2006). *Bilia dzherel [Near sources]*. Kyiv: Kyievo-Mohylianska akademiia [in Ukrainian].
8. Dziuba, I. (2011). *Nahnitannia moroku. Vid chornosotentsiv pochatku XX stolittia do ukrainofobiv pochatku stolittia XXI [Forcing darkness. From the Black Hundreds of the early twentieth*

century to the Ukrainianophobia of the beginning of the XXI century]. Kyiv: Kyievo-Mohylianska akademiiia [in Ukrainian].

9. Ystoryia Kyeve [History of Kyiv] (1982). Kyiv: Naukova dumka [in Ukrainian].

10. Intehratsiia Ukrainy v yevropeiske informatsiine suspilstvo: vyklyky ta zavdannia [Integration of Ukraine into the European Information Society: Challenges and Challenges] (2014). URL: <https://rm.coe.int/1680599369> [in Ukrainian].

11. Movlennia hromad v Ukraini: mozhlyvosti dlia rozvytku [Public Participation in Ukraine: Opportunities for Development] (2016). Kyiv – 2015. URL: <https://rm.coe.int/16806a6732> [in Ukrainian].

12. Polonska-Vasylenko, N. (2002). Istoriiia Ukrainy [History of Ukraine]. Kyiv: Lybid [in Ukrainian].

13. Popovych, M. (1999). Narys istorii kultury Ukrainy [Essay on the history of Ukrainian culture] Kyiv: ArtEk [in Ukrainian].

14. Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 29 hrudnia 2016 roku "Pro Doktrynu informatsiinoi bezpeky Ukrainy": Ukaz Prezydenta Ukraini № 47/2017 vid 25.02.2017 URL: <https://www.president.gov.ua/documents/472017-21374> [in Ukrainian].

15. Rehuliatorni povnovazhennia Natsionalnoi rady Ukrainy z pytan telebachennia i radiomovlennia. Yevropeyskyi dosvid [Regulatory powers of the National Council of Ukraine on Television and Radio Broadcasting. European Experience] (2015). *Proceedings of the expert seminar, 25-27.05.2017, Joint Program of the European Union and the Council of Europe „Strengthening the Information Society in Ukraine”*. Kyiv [in Ukrainian].

16. Teleshun, S. (2016). Publichna polityka [Public policy]. Kyiv: NADU [in Ukrainian].

17. Fezerstoun, M. (2013). Hlobalni modernosti [Global Modernities]. Kyiv: Nika-Tsentr [in Ukrainian].

18. Blackwell, J. (2012). Leverage the Cognitive Domain of War. URL: <http://www.css.ethz.ch/en/services/digital-library/articles/article.html/153109/pdf>.

19. Lerche, Ch., Said, A. (1979). Politics Concepts of International in Global Perspective. USA.

20. Olavsrud, T. (2017). 9 biggest information security threats through 2019 URL: <https://www.itworld.com/article/3185725/9-biggest-information-security-threats-through-2019.html>.

21. Sugitani, K. (2018). Can Evidence-based Policy Contribute to Correcting Overreaction? – Considering Democracy and Rationalized Policy Making. URL: <http://www.ippapublicpolicy.org/file/paper/5b1a883da2cf3.pdf>

22. Tegmark, M. (2007). The Mathematical Universe. URL: <https://arxiv.org/pdf/0704.0646.pdf>.

Holovanova N. V., *Postgraduate Student of Political and Philosophy Department, KRI NAPA, Kharkiv*

ORCID 0000-0002-6729-2226

HISTORICAL AND PHILOSOPHICAL PRINCIPLES OF CREATING A MODEL OF THE MOST RECENT (SENSITIVE) INFORMATION POLICY OF UKRAINE AS A EUROPEAN STATE

The problems of functioning of the traditional model of public administration in Ukraine and new threats of the aggressive external environment in the face of the state's information policy are considered. The vids of the traditional model of public administration, reinforced by the fact that they are further distortedly implemented, and the need for the transformation of traditional approaches are indicated.

The content of national values, interests and goals in the information sphere is analyzed. Ukraine's national interests in the information sphere such as observance of constitutional rights and freedoms of people in the ability to obtain information, preservation and strengthening of values, representing Ukraine in the international environment and informing Ukrainian citizens about state information policy, development of modern information technologies, protection of information resources are represented according to the Doctrine of Information Security of Ukraine. Value added information policy is stated as very important.

The main laws that define the media space and information policy of the state of the new years are introduced. It is emphasized that the principles of creating the newest model defined as anthropocentric, that is, we take it as a basis the fact that man is the center of the universe and the

purpose of all events that it has been designed and created by God in His image and likeness are the philosophy of Kyivan Rus and international law. Ancient sacred books such as the Bible (XV century BC - I century AD), Tanah, the Koran, the Tristarians (Pali canon), Veda, V-Jing, Dao Zang and Chuang-tzu are noted as the first sources and the first legislators.

The implementation of basic values in the state creation of Ukraine in the genesis is presented. Kyiv centrism, Jerusalem centrism which was at the same time theocentrism, theocentric model of the world and cordocentrism clearly expressed in The Legend of Boris and Hlib are defined as principles of the East Slavic world because of transcendental and sacredness, eternity and superstructure.

Kyiv itself, as the capital, that cements the unity of the state and provides harmonious coexistence of the regions of Ukraine, gives the mental field, the media space of the country the national spiritual and aesthetic qualities inherent in the best personalities and embodied in the best examples of science and art is proved as state-creating center. Kyiv is shown as a possible model for the latest, effective governance, in particular a well-balanced regional policy.

It is told that in the Association Agreement, the European Union and Ukraine declared mutual respect for common values, among which are particularly important: democratic principles; Rule of Law; effective management; Human Rights; fundamental freedom. A diversity of European cultures, tolerance, individual freedom, the problems (xenophobia, minorities, intolerance, the environment, drugs, crime, foreign aggression, etc.) are accented.

The importance of joint projects within the framework of the Framework Program of Ukraine-Ukraine CoE and EU for 2014-2017 such as the Freedom of Media in Ukraine project is proclaimed. Successful implementation in 2014-2017 by regulators actions to provide broadcasters and software service providers information on the structure of media ownership (transparency of media ownership), broadcasting of territorial communities, public broadcasting, digital broadcasting, information security measures given in the article proved the proclamation.

Presentation in April 2019 of a scientific monograph by E. Afonin and A. Martynov „Ukrainian miracle. From Depression to Social Optimism” with the results of historical and sociological studies of Ukrainian scientists in 1992-2018 is made public.

The importance of applying evidence-based policy in modern times, the introduction of dialogue and rhetoric of peace, non-violence and humanity in society are determined. The significant influence of the features of the global media space and the newest reality on the principles of information policy is emphasized. The main approaches of the newest (sensitive) information policy in Ukraine such as

- universal international legal regulation of media space;
- provision of high-quality content of television and radio programs, participation in the programs of scientists, experts;
- elimination of stereotypes; rhetoric of peace and humanity, introduction politics of nonviolence in the society, cross-linking of the country; consensus orientation; All-Ukrainian, All-European and World Dialogue;
- development of translation activities and inclusion in the List adapted for broadcasting in Ukraine television and radio programs, films of the countries of the European Union and Asian countries of the world;
- development of cultural and educational space as a part of social space, the universal humanitarian education; recognition by universities and academies of the status of centers of knowledge and sources of innovative ideas in society;
- putting into practice the principles of New Public Governance, Good Governance, curbs of totalitarian methods and approaches in information policy, the introduction of subjective-subjective social relations, the transition from the web of hierarchical connections to the network of interconnections and the power of creativity;
- appeal to national memory, to the philosophical ideas of Kyivan Rus, to the ideas of travel, cordocentrism and openness;
- attention to the context of events, texts, statements;
- overcoming the enthusiasm of lawmaking;
- recognition of truth as the basis of a humanistic world outlook, - are offered.

Key words: national values, national memory, consensus, community broadcasting, threat landscape, sources of soft law, All-European Dialogue.

Надійшла до редколегії 15.05.2019 р.